

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Draudimo įmonių tvarumo rizikos valdymo praktikos analizė

Analizė ir tyrimai

2022 / Nr. 20

Draudimo įmonių tvarumo rizikos valdymo praktikos analizė

Dokumentą parengė
Rinkos ir likvidumo rizikos skyrius
Pasiteirauti:
info@lb.lt
+370 800 50 500

© Lietuvos bankas, 2022
Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
www.lb.lt

Turinys

Santrauka.....	4
1. APŽVALGOS TIKSLAS IR APIMTIS	4
2. TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	5
3. VALDYMAS IR VEIKLOS STRATEGIJA.....	6
4. RIZIKŲ VALDYMO SISTEMA.....	9
5. MATERIALUMO VERTINIMAS IR TESTAVIMAS NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS.....	11
6. IŠVADOS IR TOLESNI VEIKSMAI	15

SANTRAUKA

2021 m. liepos 6 d. Europos Komisija (EK) patvirtino naują tvarių finansų strategiją, kurios tikslas yra perėjimo prie tvaresnės ekonomikos finansavimo užtikrinimas. Kaip ir dauguma kitų centrinių bankų, Lietuvos bankas palaiko EK prioritetus ir pabrėžia tvarių finansų vaidmenį ekonominėje raidoje. Atsižvelgdamas į vis didėjančią su tvarumu susijusios rizikos svarbą finansų įstaigų finansiniams rezultatams bei reputacijai, Lietuvos bankas atliko draudimo įmonių tvarumo rizikos valdymo praktikos analizę, kurioje įvertino jų pažangą integruojant tvarumo riziką į įmonių valdymo sistemas.

Tvarumo veiksnių – aplinkos, socialinių ir valdymo (angl. *environmental, social and governance*, toliau – ESG) – vertinimas ir tobulinimas yra neatskiriama kiekvienos bendrovės veiklos dalis. Pamažu ESG principai tampa privalomi. Bendrovės, kurios kuo anksčiau pradeda laikytis ESG principų, gauna visokeriopą naudą – didina verslo atsparumą bei suinteresuotųjų šalių (darbuotojų, klientų, partnerių ir kt.) pasitikėjimą.

Šioje apžvalgoje analizuojamos 8 Lietuvoje įsisteigusios draudimo įmonės, kurių riziką ribojančią priežiūrą vykdo Lietuvos bankas. Šių bendrovių veiklos sritis ir specifika neretai lemia ir rizikos valdymo praktikos ypatumus. Gyvybės draudimo veiklą vykdančios įmonės daugiausia dėmesio skiria investavimo strategijai ir privalomų su tvarumu susijusių informacijos atskleidimo reikalavimų vykdymui. Ne gyvybės – dėl klimato kaitos didėjančių gamtinių įvykių poveikiui draudimo veiklai.

1. APŽVALGOS TIKSLAS IR APIMTIS

Tvarumo rizikos valdymo praktikos analizės tikslas – įvertinti draudimo įmonių pažangą integruojant tvarumo riziką į draudimo įmonių valdymą, įskaitant rizikos valdymo sistemas ir savo rizikos ir mokumo vertinimą (angl. *Own Risk and Solvency Assessment*, toliau – ORSA), bei pasirengimą vykdyti įsigaliosiančių teisės aktų reikalavimus, susijusius su tvarumo rizikos valdymu. Su atlygio politika susiję klausimai nebuvo vertinti.

Lietuvos bankas, atlikdamas analizę, susipažino su šiais draudimo įmonių pateiktais dokumentais:

- su tvarumu susijusios rizikos valdymo politikomis bei tvarkomis;
- informacija apie asmenis ir (arba) padalinius, atsakingus už rizikas, susijusias su tvarumu;
- 2021 m. ORSA ataskaitomis;
- informacija apie su tvarumu susijusios rizikos materialumo nustatymo kriterijus;
- kita draudimo įmonių informacija bei dokumentais, leidžiančiais suprasti su tvarumu susijusios rizikos valdymo procesus įmonėje, įskaitant veiklos strategijos nustatymą, investavimo strategiją, produktų kūrimą bei kainodarą.

Informaciją tvarumo rizikos valdymo praktikos analizei pateikė visos Lietuvoje įsteigtos draudimo įmonės (toliau – draudimo įmonės, draudikai):

- UAGDPB „Aviva Lietuva“;
- „Compensa Vienna Insurance Group“, ADB;
- ERGO Life Insurance SE;
- ADB „Gjensidige“;
- UAB draudimo kompanija „LAMANTINAS“;
- AB „Lietuvos draudimas“;
- UAB „PZU Lietuva gyvybės draudimas“;
- Gyvybės draudimo UAB „SB draudimas“.

2. TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

2019 m. rugsėjo 30 d. Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EIOPA) išleido pirmą tvarumo rizikos valdymo aspektus apibūrinantį dokumentą „Nuomonė dėl tvarumo Mokumas II kontekste“. Jame EIOPA rekomendavo draudimo įmonėms įtraukti klimato kaitos riziką ilgesniu nei vienu metų laikotarpiu į valdymo procesus, rizikos valdymo sistemą bei ORSA.

2021 m. balandžio 19 d. EIOPA paskelbė Nuomonę dėl klimato kaitos rizikos scenarijų naudojimo ORSA priežiūros (toliau – EIOPA Nuomonė). Nuomonėje išdėstyti priežiūros lūkesčiai dėl klimato kaitos scenarijų integravimo į draudimo įmonių ORSA procesą. Nuomonės priede taip pat pateikiamos praktinės scenarijų atrankos ir atlikimo rekomendacijos.

2021 m. balandžio 21 d. buvo priimtas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/1256, kuriuo dėl tvarumo rizikos integravimo į draudimo ir perdraudimo įmonių valdymą iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/35 (toliau – Reglamentas). Reglamente nustatyta draudikų pareiga integruoti tvarumo riziką į draudimo ir perdraudimo įmonių valdymą, įskaitant rizikos valdymo sistemas bei ORSA. Reglamentas įsigalioja 2022 m. rugpjūčio 2 d.

1 intarpas

SU TVARUMO RIZIKOS VALDYMU SUSIJUSIOS REGLAMENTO NUOSTATOS

Reglamente nustatyta, kad tvarumo rizika, apimanti aplinkos, socialinę ir valdymo veiksmus, į draudikų valdymo sistemą ir rizikos valdymą turi būti įtraukta laikantis šių nuostatų:

- Draudikų **investavimo ir draudimo veiklos (rizikos prisiėmimo) politikos** turi apimti veiksmus, kurių imamasi siekiant įvertinti ir valdyti nuostolių riziką arba riziką, susijusią su nepalankiais draudimo ir perdraudimo įsipareigojimų vertės pokyčiais, kurių priežastis – netinkamos kainų nustatymo ir atidėjinių sudarymo prielaidos dėl vidaus ar išorės veiksmų, įskaitant tvarumo riziką, ir veiksmus, kurių imamasi siekiant užtikrinti, kad su investicijų portfeliumi susijusi tvarumo rizika būtų tinkamai nustatyta, vertinama ir valdoma (260 straipsnis).

- **Rizikos valdymo funkcija** turi nustatyti ir vertinti tvarumo rizikas, ir tai turi būti ORSA proceso dalis (269 straipsnis).

- **Aktuarinė funkcija** savo veikloje turi atsižvelgti į tvarumo riziką (272 straipsnio 6 dalis).

- **Atlygio politika** turi apimti informaciją apie tai, kaip joje atsižvelgiama į tvarumo rizikos integravimą į rizikos valdymo sistemą. (275 straipsnio 4 dalis).

- Tvarumo rizika turi būti **integruota įgyvendinant apdairumo principą** (275a straipsnis):

- Nustatydamos, vertindamos, stebėdamos, valdydamos, kontroliuodamos riziką, kylančią dėl investicijų, draudimo įmonės atsižvelgia į tvarumo riziką.

- Jei tinkama, investavimo strategija ir sprendimai turi atspindėti draudiko klientų tvarumo prioritetus, į kuriuos atsižvelgiama produktų patvirtinimo procese.

- Be to, draudimo įmonės turi atsižvelgti į savo investavimo strategijos ir sprendimų galimą ilgalaikį poveikį tvarumo veiksniams.

2021 m. rugsėjo mėn. Europos Komisija paskelbė pasiūlymus dėl „Mokumas II“ direktyvos peržiūros, kuriais, be kita ko, numatomi reikalavimai draudikams nustatyti bet kokią reikšmingą klimato kaitos riziką bei vertinti

ilgalaikių klimato kaitos scenarijų poveikį jų veiklai. Taip pat pritariama tam, kad EIOPA būtų suteikti įgaliojimai apsvarstyti specialius riziką ribojančius reikalavimus turtui ir veiklai, kurie būtų iš esmės susiję su aplinkos ir (arba) socialiniais tikslais arba šiems tikslams daroma žala. Pasiūlytas direktyvos tekstas dar nėra galutinis, diskusijos dėl dokumento tęsiasi.

3. VALDYMAS IR VEIKLOS STRATEGIJA

Tvarumo veiksniai gali daryti tiesioginę įtaką draudimo įmonėms trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, nes jie lemia įmonių galimybes gauti didesnę finansinę grąžą, užtikrinti veiklos modelio atsparumą bei suinteresuotų šalių pasitikėjimą. Kad draudimo įmonės galėtų tinkamai valdyti kylančias rizikas, jos turėtų tinkamai integruoti tvarumo riziką į valdymo sistemą bei procesus. Svarbu, kad šiam darbui pritarėtų stebėtojų taryba ar valdyba, atsakinga už bendrą draudimo įmonės strategiją.

Nagrinėjant tvarumo rizikos integravimą į draudimo įmonių valdymą ir veiklos strategiją daugiausia dėmesio skirta šiems klausimams:

- ar nustatytos politikos ir procedūros tvarumo rizikos valdymui;
- ar paskirti atsakingi asmenys ir (arba) veiklos vienetai turi pakankamai įgaliojimų;
- ar vertinamas galimas tvarumo rizikos poveikis veiklos strategijai.

Peržiūrėjus draudikų pateiktus dokumentus nustatyta, kad visos draudimo įmonės yra patvirtinusios tvarumo politikas arba papildė galiojančias rizikų valdymo politikas tvarumo rizikos valdymo aspektais. Visose politikose tvarumo rizika apibrėžiama kaip su visais ESG veiksniais susijusi rizika. Tačiau tvarumo rizikos veiksnių nustatymo ir valdymo procesai dažniausiai nėra aprašyti. Ketvirtadalis draudimo įmonių dokumentuose nurodyta, kad tvarumo rizika yra valdoma kaip įprastų rizikų (draudimo, rinkos ir kt.) sudedamoji dalis, tačiau tvarumo rizikos kaip įprastų rizikų dalies valdymo procesai taip pat daugeliu atveju yra tik pradinėje stadijoje (daugiau informacijos – dalyje „Rizikos valdymo sistema“). Visos įmonių grupėms priklausančios įmonės nurodo, kad joms taip pat yra taikomos grupės nustatyti tvarumo tikslai, strategijos ir politikos, tačiau daugeliu atveju šių dokumentų tiesioginis taikymas yra sunkiai įmanomas: skiriasi įmonių organizacinės struktūros, draudimo produktai, priimtoms rizikos lygiai ir pan. Nors įmonių grupių patirtis yra labai vertinga kuriant ir tobulinant tvarumo rizikos valdymo sistemą, tačiau be įmonių grupės nustatytų tikslų ir dokumentų pritaikymo Lietuvos įmonės rizikos profiliui bei jų integravimo į įmonėje nustatytus procesus veiksmingas rizikos valdymas yra neįmanomas.

Visų bendrovių tvarumo politikos ir (arba) rizikos valdymo strategijos yra patvirtintos valdybos lygiu. Jose apibrėžtos pagrindinės strateginės kryptys bei veiklos standartai, rizikos valdymo strategija. Taip pat visos įmonės integruoja tvarumo riziką į ORSA procesą bei valdybai teikiamą ORSA ataskaitą. Tai yra svarbus požymis, kad įmonės pradėjo dėti pagrindus, kad įtrauktų tvarumo riziką į įmonės valdymą. Vis dėlto daugiau kaip 50 proc. draudimo įmonių valdybai teikiama su tvarumu susijusi informacija nėra visapusiška, todėl negali prisidėti prie šios rizikos veiksmingos priežiūros ir valdymo.

50 proc. draudimo įmonių dokumentuose yra nurodyta, kad už tvarumo rizikos valdymą yra atsakingas rizikos valdymo funkcija vykdomas asmuo. Kitose įmonėse tvarumo valdymo funkcija yra deleguota, pavyzdžiui, šiems padaliniais: marketingo, personalo, investavimo. Šiuo atveju nėra visiškai aišku, ar rizikos valdymas apima tik kai kuriuos tvarumo rizikos veiksnius (pavyzdžiui, reputacijos riziką) ir ar šie padaliniai turi pakankamai žinių ir patirties visapusiškam rizikos vertinimui atlikti. Kaip ir kitų rizikų atveju, rizikos valdymo funkcija turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį šiose srityse:

- vertinti, kaip tvarumo rizika gali pasireikšti kiekvienoje rizikos valdymo sistemos dalyje (rizikos identifikavimas);
- siūlyti rizikos nustatymo ir vertinimo metodus, vertinti duomenų ir metodikų spragas (rizikos matavimas);

- siūlyti pagrindinius rizikos rodiklius (rizikos stebėjimas);
- siūlyti rizikos valdymo ir (arba) mažinimo metodus (rizikos valdymas / mažinimas).

Papildomi žmogiškieji resursai šioms naujoms funkcijoms atlikti dažniausiai nėra skiriami, tai gali lemti vėluojantį tvarumo rizikos integravimą į bendrą rizikos valdymo sistemą. Kaip teigiama praktika vertintinas vienos iš draudimo įmonių sprendimas įsteigti tvarumo grupę, kurios funkcija – imtis lyderystės nustatant prioritetinius tikslus, užduotis, taip pat pagrindinius veiklos rodiklius (angl. *Key Performance Indicator*, KPI), parengti veiksmų planus bei nuolat stebėti pažangą ir vertinti tolesnio valdymo sistemos tobulinimo poreikį. Nors šios įmonės atveju tvarumo grupės funkcijos labiau nukreiptos į pačios įmonės poveikio aplinkai mažinimą, tačiau atskiros darbo grupės arba komiteto su aiškiai apibrėžtomis funkcijomis ir atsakomybėmis steigimas taip pat galėtų padėti laiku ir tinkamai integruoti tvarumo riziką į rizikos valdymo procesus, nukreiptus į tvarumo rizikos pačiai draudimo įmonei poveikio mažinimą.

2 intarpas

PASTEBĖTAS GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDYS: TVARUMO GRUPĖS UŽDAVINIAI

- Bent kartą per metus peržiūrėti prioritėtines veiklas ir operacijas, į kurias reikia atsižvelgti nustatant aplinkosaugos tikslus ir uždavinius.
- Dokumentuoti aplinkosaugos tikslus ir uždavinius bei bendradarbiaujant su kitais padaliniais užtikrinti, kad tikslai ir uždaviniai būtų realūs, pasiekiami ir tinkami.
- Nustatyti veiklos rodiklius.
- Parengti veiksmų planus kiekvienam aplinkosaugos veiklos rodikliui, užtikrinant, kad planuose būtų nurodytos konkrečios užduotys (kas ir kaip bus daroma); priskirti atsakingi asmenys ir (arba) padaliniai; nustatyti užduočių įvykdymo terminai.
- Nuolat peržiūrėti būtinus kompetencijų ir mokymo poreikius.
- Periodiškai peržiūrėti aplinkosaugos valdymo sistemos tobulinimo veiksmų planus. Jei reikia, atlikti pakeitimus pasitelkiant stebėjimo, matavimo bei korekcinų veiksmų procedūras.
- Stebėti pažangą ir pranešti apie rezultatus.

Aktuarinės funkcijos papildomos atsakomybės, susijusios su tvarumo rizikos integravimu į aktuarinę veiklą, kol kas nėra apibrėžtos nė vienoje įmonėje. Atsižvelgiant į aktuarinei funkcijai keliamus tikslus rekomenduotina apibrėžti, kad aktuarinė funkcija turėtų pareikšti nuomonę dėl draudimo veiklos politikos atsižvelgdama į:

- didėjančią fizinės žalos sukeltų nuostolių tikimybę dėl vis sunkesnių ir dažnesnių gamtinių įvykių,
- tikėtinų kainodaros pokyčių poveikį veiklos strategijos tvarumui,
- perdraudimo susitarimų tinkamumą ir
- perdraudimo bei techninių atidėjinių tarpusavio ryšį.

Visos draudimo įmonės pradėjo integruoti tvarumo riziką į veiklos strategijos nustatymo procesą.

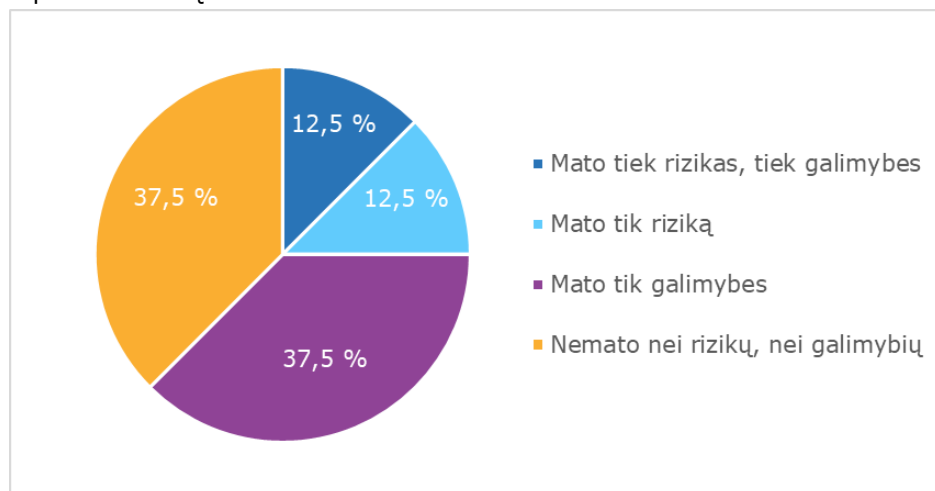
Tvarumo rizikos poveikis verslo strategijai visų įmonių vertinamas ORSA proceso metu, o rezultatai dokumentuojami ORSA ataskaitose. Visos draudimo įmonės nurodė, kad tvarumo rizikos veiksniai, ypač susiję su klimato kaita ir didėjančiu tvarumo rizikos reguliavimu, gali turėti įtakos jų veiklos aplinkai. Dauguma draudikų jau padarė reikšmingą pažangą vertindami tvarumo rizikos poveikį ir integruodami šią riziką į strategijos nustatymo procesą. Vis dėlto ši pažanga dažnai yra gan fragmentiška ir neapima visos įmonės veiklos.

Vertindamos tvarumo riziką, kitaip nei kitų rizikų atveju, draudimo įmonės turėtų atsižvelgti tiek į finansinį poveikį veiklai, tiek į savo veiklos poveikį aplinkai ir visuomenei. Taigi, su tvarumo rizika susijęs reikšmingumas turi platesnę sąvoką nei tas reikšmingumas, kurį žinome iš finansinių ir mokymo ataskaitų. Abi šios vertinimo perspektyvos turėtų būti įvertintos kartu, nes dėl teigiamo ar neigiamo poveikio ilgainiui gali rasti naujų veiklos galimybių ar, atvirkščiai, atsirasti naujų rizikų, turinčių finansinės reikšmės bendrovei. 75 proc. draudimo įmonių turi strategijas, kuriose yra numatyti veiksmai, skirti mažinti klimato kaitos poveikį ir (arba) skatinti socialinę atsakomybę. Tai apima, pavyzdžiui, atsinaujinančiosios energijos savo veikloje naudojimą, energijos, vandens ir atliekų suvartojimo mažinimą, socialinės iniciatyvas ir renginius, tarptautinių organizacijų parengtų principų ir (arba) standartų žmogaus ir darbuotojų teisių srityje laikymąsi. **Iš draudikų pateiktų dokumentų matyti, kad pusė draudikų daugiau dėmesio skiria bendros tvarumo strategijos, mažinančios įmonės poveikį aplinkai ir visuomenei, nustatymui nei riziką ribojančios sistemos kūrimui.**

Pagrindinė priemonė reguliariai stebint tvarumo rizikas yra ORSA proceso metu atliekamas materialumo vertinimas ir testavimas nepalankiausiomis sąlygomis (daugiau informacijos – dalyje „Materialumo vertinimas ir testavimas nepalankiausiomis sąlygomis“). **Tik pusė draudimo įmonių yra nustačiusios su tvarumu susijusius KPI, kurie turėtų paskatinti tvarumo rizikos integravimą į veiklos strategijas.** Vis dėlto ne vienos įmonės nustatyti KPI neapima visos draudimo įmonės vykdomos veiklos. Dažniausiai nustatomi vienas arba du rodikliai, apimantys tik siaurą draudimo įmonės veiklos dalį. Pavyzdžiui, viena institucija nusistatė terminą, kada planuoja pereiti prie atsinaujinančiosios energijos naudojimo savo veikloje, kitos yra nusistačiusios siektiną nekilnojamojo turto objektų energetinio efektyvumo klasę arba siektiną valdomo klientų turto tvarumo reitingą. Dviejų draudimo įmonių KPI yra atsižvelgiama ir į socialinius tvarumo rizikos veiksnus. Pavyzdžiui, nustatytas siektinas lyčių balansas valdyboje arba maksimalus darbuotojų kaitos rodiklis.

Trys ketvirtadaliai draudimo įmonių nurodo, kad nemato tvarumo rizikos poveikio veiklos strategijai, tačiau pažymėtina, kad 90 proc. draudikų vertino poveikį tik trumpuoju laikotarpiu. Poveikio vertinimą vidutini ir ilguoju laikotarpiu atliko tik viena draudimo įmonė. Ši įmonė turi gerokai daugiau įžvalgų dėl tvarumo rizikos reikšmingumo ir poveikio veiklai nei tos įmonės, kurios vertino tik trumpąjį laikotarpį. **Su klimato kaita ir (arba) kitais tvarumo veiksniais susijusias galimybes mato tik pusė draudimo įmonių.** Vis dėlto daugeliu atveju šis galimybių vertinimas yra labai paviršutiniškas. Įmonės kol kas nesvarsto konkrečių kryptų ar galimybių, labiau pabrėžiama išsamesnių analizių būtinybė, turint daugiau patikimos informacijos. Tik dvi įmonės svarstė konkrečius su tvarumu susijusius veiklos strategijos pokyčius (tvaresnių produktų vystymas ar pan.).

1 pav. Draudikų tvarumo rizikos vertinimo rezultatai

Veiklos strategijos pakeitimų delsiama imtis dažniausiai dėl to, kad trūksta patikimos informacijos apie klimato kaitos arba apskritai tvarumo rizikos poveikį, tačiau iš pateiktų dokumentų nematyti, kad įmonės imtųsi veiksmų siekdamas identifikuoti konkrečius duomenų trūkumus, nustatyti užduotis ir planus trūkstamai informacijai surinkti.

REKOMENDACIJOS DRAUDIKAMS

1. Atsižvelgiant į draudimo įmonės veiklos mastą, pobūdį, prisiimamą riziką ir platinamus draudimo produktus, integruoti draudimo įmonės ir (arba) draudimo įmonių grupės nustatytą tvarumo strategiją bei tikslus į įmonėje nustatytus procesus.
2. Užtikrinti veiksmingą tvarumo rizikos valdymą, t. y. nustatyti aiškias draudimo įmonės darbuotojų atsakomybes (aiškiai paskirstyti atitinkamiems darbuotojams ir (arba) struktūriniams padaliniais), kontrolės procedūras, užtikrinti tinkamą funkcijų atskyrimą, pagrindines funkcijas (ypač rizikos valdymo ir aktuarinės) vykdančių darbuotojų dalyvavimą valdant riziką, įdiegti veiksmingą vadovų informavimo sistemą.
3. Reguliariai analizuoti galimą tvarumo rizikos poveikį draudimo įmonės veiklai trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Analizė turėtų apimti tiek rizikų, tiek galimybių vertinimą. Esant duomenų ar informacijos trūkumui analizei atlikti, draudimo įmonės turi nustatyti konkrečius planus – kaip ir kada pradės rinkti trūkstamus duomenis.

4. RIZIKŲ VALDYMO SISTEMA

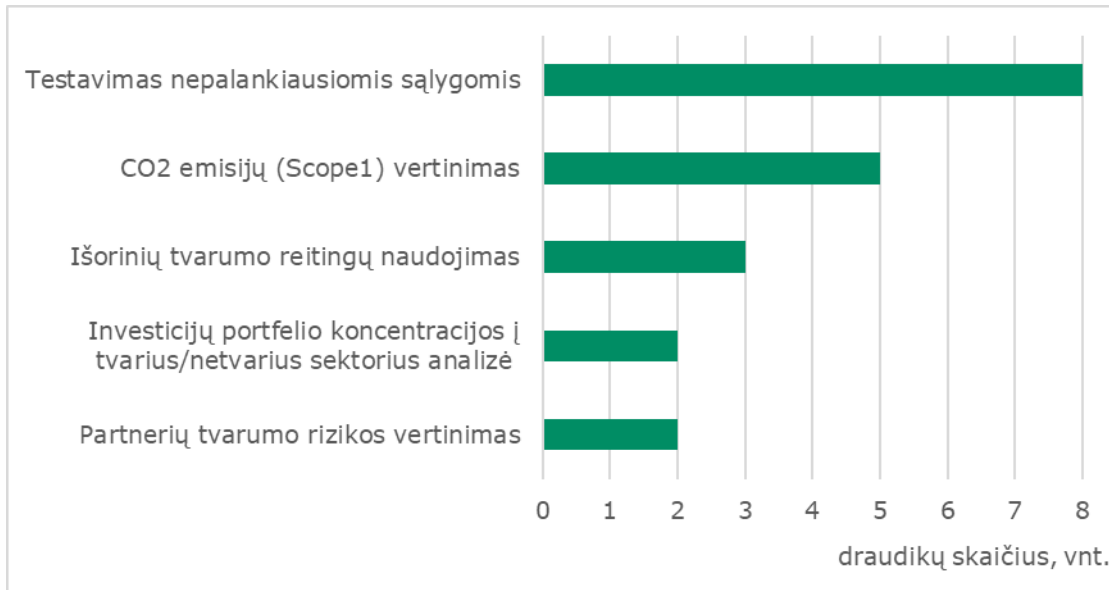
Tvarumo rizika gali turėti (finansinį) poveikį draudiko turtui ir įsipareigojimams per klasikinės rizikos kategorijas, tokias kaip draudimo, rinkos, sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo ar operacinė rizika, taip pat reputacijos ir (arba) strateginė rizika. Kitaip tariant, tai nėra visiškai atskira rizikos kategorija, o labiau esamų rizikos kategorijų veiksniai, kurie turi būti integruoti į esamą rizikos valdymo sistemą. Bendrovės, norėdamos suprasti riziką, su kuria jos susiduria, turėtų apibrėžti klimato kaitos rizikos nustatymo, valdymo ir stebėjimo procesus.

Draudimo įmonės padarė didelę pažangą integruodamos tvarumo riziką į bendrą rizikos valdymo sistemą. Daugelis draudikų patvirtino tvarumo rizikos valdymo politikas ir tvarkas, priskyre atsakingus asmenys visose trijose gynybos linijose (angl. *three lines of defence*), tačiau visų draudikų rizikos apetito nustatymo ir ataskaitų apie riziką srityse pažanga kol kas yra nedidelė.

Patvirtintus tvarumo rizikos rodiklius (angl. *Key Risk Indicators, KRI*), kurie įtraukti į draudikų rizikų valdymo ataskaitas, kol kas turi tik 3 draudimo įmonės. Stebima, pavyzdžiui, investicijų kokybė (svertinis tvarumo reitingas), nekilnojamojo turto energetinis efektyvumas, perėjimo prie atsinaujinančiosios energijos savo veikloje tikslo įgyvendinimas. Yra įmonių, kurios, nors ir nurodė turinčios tvarumo rizikos KRI, tačiau rodiklių ryšys su tvarumo rizikos veiksniais nėra visiškai aiškus (pavyzdžiui, skaitmeninio pardavimo kanalo apimtys didinimas).

Draudimo įmonės taiko šias tvarumo rizikos valdymo priemones / procesus: testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, CO₂ emisijų (Scope 1) vertinimas, trečiųjų šalių tvarumo reitingų naudojimas, investicijų portfelio koncentracijos į tvarius ir (arba) netvarius sektorius analizė, partnerių tvarumo rizikos vertinimas (1 pav.).

2 pav. Draudikų naudojamos tvarumo rizikos valdymo priemonės

Dalis įmonių, priklausančių įmonių grupėms, nurodo, kad grupė yra įvairių su tvarumu susijusių organizacijų ir (arba) iniciatyvų narė bei laikosi šių organizacijų nustatytų principų ir (arba) tikslų. Pavyzdžiui, *Net-Zero Asset Owner Alliance* tarptautinės turto valdytojų grupės, įsipareigojusios remti tikslą iki 2050 m. ar anksčiau užtikrinti nulinę investicinio portfelio emisiją; Jungtinių Tautų *Global Compact* iniciatyvos, kurios nariai įsipareigoja laikytis dešimties universalių principų žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkos apsaugos ir kovos su korupcija srityse. Vis dėlto iš pateiktų įmonės dokumentų dažniausiai nėra visiškai aišku, kaip minėti principai arba tikslai integruoti į Lietuvoje registruotos grupės įmonės veiklą.

Draudimo rizika

Yra įrodyta, kad klimato kaita jau dabar turi reikšmingą įtaką ekstremalių oro reiškinių ir stichinių nelaimių dažnumui, sunkumui ir paplitimui, o tai turi įtakos draudimo finansiniams rezultatams. Be to, padidėjęs draudimo rizikos profilis gali reikšmingai padidinti draudimo apsaugos kainą, kuri gali kelti pavojų įmonių veiklos tęstinumui ir rizikos valdymui mažinant perdraudimo prieinamumą. Nors gamtinių katastrofų rizika Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse, kitaip nei daugelyje kitų pasaulio šalių, yra labai maža, tačiau ekstremalių oro reiškinių didėjimo tendencija pastebima ir Baltijos valstybių teritorijoje.

Dalis ne gyvybės draudikų jau pradėjo tvarumo veiksnių įtraukimą į draudimo rizikos prisiėmimo procesus. Pavyzdžiui, tvarumo rizikos veiksniai įtraukiami į draudimo produktų kainodarą, numatytas perdraudimo programos efektyvumo vertinimas, atsižvelgiant į galimai didėsią draudžiamųjų įvykių dažnį bei stiprumą. Prisiimtos draudimo rizikos vertinimo ir stebėjimo procesuose tvarumo veiksniai nėra išskiriami nė vienoje draudimo įmonėje, nors plačiąja prasme dažniausiai yra vertinami. Tai iš dalies gali būti paaiškinama tuo, kad pasikeitusį įvykių dažnį ar stiprumą gali lemti nemažai veiksnių, o iš įmonių sukauptų istorinių duomenų sunku daryti išvadą, kiek ta tendencija yra susijusi su klimato kaitos ar kita tvarumo rizika, o kiek – su kitais veiksniais (didesnis tam tikrų teritorijų draustumas, apdrausto turto įrengimo pokyčiai ar pan.).

Rinkos rizika

Visos vertintos draudimo įmonės pradėjo integruoti tvarumo rizikas į savo rinkos rizikos valdymo sistemas. Siekiama apriboti investicijas sektoriuose, kurie klasifikuojami kaip neatitinkantys tvarumo reikalavimų. Praktiškai visi draudikai nustatė investicinių priemonių „neigiamos“ atrankos kriterijus. Siekiama neturėti investiciniame portfelyje įmonių, priklausančių sektoriui, kuris kenkia aplinkosaugos ir (arba)

socialiniams tikslams. Tai paprastai apima įmones, gaminančias prieštarigai vertinamus ginklus, tabaką, destiliuotą alkoholį arba kurių pajamos iš anglies, skalūninių dujų ir (arba) naftos viršija tam tikrą procentą nuo visų pajamų. Tačiau tik apie 40 proc. draudikų naudoja „teigiamos“ atrankos kriterijus, kai siekiama investuoti į tvarumo kriterijus atitinkančias įmones. Toks požiūris leistų įmonėms finansuoti perėjimą prie tvaresnės ekonomikos. Dažniausiai nustatomi apribojimai investicijų kokybei, naudojant tarptautinių bendrovių tvarumo reitingus (pavyzdžiui, MSCI ESG) arba tvarumo prioritetus (pavyzdžiui, investicijų į tvarius investicinius fondus dalis). Apie 60 proc. draudikų įtraukė tvarumo riziką į investicinio portfelio analizę bei stebėjimo praktiką.

Dalis gyvybės draudikų padidino tvarių investicijų dalį klientų valdomuose portfeliuose. Pažymėtina, kad, remiantis LR draudimo įstatyme įtvirtinta draudikų pareiga investuoti siekiant geriausiai užtikrinti draudėjų, apdraustųjų ir naudos gavėjų interesus, tvarumo tikslai neturėtų nusverti investicinės gražos tikslo. Tvarumo veiksnių, tokių kaip prisitaikymas prie klimato kaitos ar pan., vertinimas turėtų padėti įvertinti rizikas ir galimybes, ypač vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpiu. Tvarumo tikslai ir su jais susiję investavimo strategija bei sprendimai turėtų atspindėti draudiko klientų prioritetus, į kuriuos atsižvelgiama produktų platinimo procese.

Operacinė rizika

Tvarumo rizikos tikslingą įtraukimą į operacinės rizikos vertinimo procesą pradėjo mažiau nei pusė draudimo įmonių. Trys draudimo įmonės atlieka savo reputacijos arba atitikties rizikos, susijusios su tvarumo reikalavimų įgyvendinimu, analizę, dvi atlieka partnerių tvarumo rizikos vertinimą prekių ir paslaugų pirkimo srityje. Vis dėlto pažymėtina, kad dalis draudikų tradiciškai taikomų operacinės rizikos valdymo priemonių, nors ir buvo iš pradžių skirtos kitiems rizikos veiksniams valdyti, apima ir kai kuriuos tvarumo rizikos valdymo aspektus. Pavyzdžiui, veiksmų planai dėl galimo staigaus operacinės sistemos sutrikimo įvykus gamtiniam įvykiui (fizinės klimato kaitos rizikos veiksnys), darbuotojų kaitos, atlygio politikos, darbo sąlygų vertinimas (socialinės rizikos veiksnys).

REKOMENDACIJOS DRAUDIKAMS

4. Sukurti veiksmingą tvarumo rizikos valdymo sistemą, apimančią rizikos prisiėmimo, vertinimo, stebėjimo, kontrolės ir rizikos mažinimo procesus bei priemones.
5. Atsižvelgiant į tvarumo rizikos reikšmingumą, įtraukti šią riziką į bendrą draudimo įmonės rizikų valdymo ir rizikos apetito nustatymo sistemą, nustatyti rizikos veiksnių tolerancijas ribas, įdiegti rizikos identifikavimo, matavimo ir stebėsenos procesus.
6. Atsižvelgiant į tvarumo rizikos reikšmingumą, įtraukti šią riziką į draudimo įmonės draudimo, rinkos, operacinės, sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo, likvidumo rizikų vertinimo sistemas.

5. MATERIALUMO VERTINIMAS IR TESTAVIMAS NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS

Remiantis EIOPA paskelbta Nuomone dėl klimato kaitos rizikos scenarijų naudojimo ORSA tikimasi, kad draudikai nustatys reikšmingą klimato kaitos riziką veiklai. Reikšminga klimato kaitos rizika turėtų būti testuojama naudojant bent du klimato kaitos scenarijus:

- klimato kaitos rizikos scenarijus, kai pasaulinės temperatūros kilimas atitinka ES įsipareigojimus ir neviršija 2°C;
- klimato kaitos rizikos scenarijus, kai pasaulinės temperatūros kilimas viršija 2°C.

Jei draudimo įmonė nustato, kad klimato kaitos rizika jai nėra reikšminga, šią išvadą ji turi pagrįsti ORSA ataskaitoje. Nors EIOPA paskelbtoje Nuomonėje kalbama tik apie klimato kaitos riziką, Reglamente nustatyta, kad ORSA proceso metu turi būti nustatoma ir vertinama visus tvarumo veiksnius (aplinkos, socialinius ir

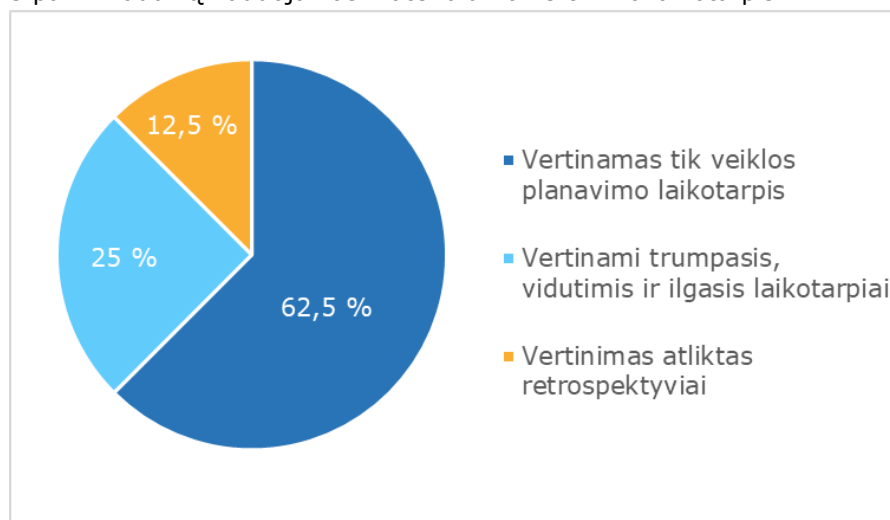
valdymo) apimanti rizika, nors ir nedetalizuoja, kaip tai turėtų būti daroma. Todėl, nagrinėjant draudikų ORSA ataskaitas, į tvarumo riziką, kai tinkama, buvo žiūrima plačiau nei į klimato kaitos riziką.

Materialumo vertinimą atliko visos draudimo įmonės. Didžioji dalis draudikų vertino tik klimato kaitos rizikos reikšmingumą. Tik ketvirtadalis įmonių į materialumo vertinimą įtraukė ir kitus tvarumo rizikos veiksnius (aplinkos, socialinius ir valdymo).

Remiantis draudimo įmonių rizikų reikšmingumo vertinimo principais, nurodytais ORSA ataskaitose, rizikos materialumas didžiąją dalimi sietinas su šia rizikai skaičiuotinu kapitalo poreikiu, papildomai išskiriant likvidumo, strategijos rizikas ir kartais tvarumo rizikas, kurių materialumas dažniausiai vertinamas kokybiškai. **Aiškios kiekybinės tvarumo rizikos materialumo vertinimo metodikos neturi nė viena įmonė.** Kokybiniam vertinimui pagrįsti dažnai naudojami testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai, tačiau kuo remiantis buvo nustatyti testavimo scenarijai ir ar jie apima visus reikšmingus tvarumo rizikos veiksnius ir įprastas rizikas, nėra visiškai aišku. Tik ketvirtadalis draudimo įmonių apibrėžė tvarumo rizikos vertinimo metodus ir (arba) kriterijus. Pažymėtina, kad šios įmonės turi žymiai geresnes išvalgas dėl tvarumo rizikos reikšmingumo ir šios rizikos poveikio jų veiklai, geba geriau pagrįsti testavimo scenarijų aktualumą įmonei.

Draudikų atliktas materialumo vertinimas dažniausiai apima tik veiklos planavimo laikotarpį. Vidutinio ir ilgojo laikotarpio (virš 10 metų) tvarumo rizikos materialumo vertinimą atliko tik dvi įmonės. Viena draudimo įmonė materialumą vertino retrospektyviai, naudodama istorinius duomenis bei tendencijas. Dėl kylančios klimato kaitos rizikos pobūdžio retrospektyvinis metodas nėra tinkamas šiai rizikai vertinti. Įmonės turėtų naudoti ateities techniką (t. y. testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir scenarijų analizę), pavyzdžiui, atsižvelgdamos į būsimas katastrofų modeliavimo tendencijas ir (arba) klimato politikas.

3 pav. Draudikų naudojamas materialumo vertinimo laikotarpis

EIOPA paskelbtoje Nuomonėje minima, jog įmonėms rekomenduojama vertinti ilgalaikę klimato kaitos riziką, siekiant turėti tinkamą informaciją planuojant veiklos strategiją, jei ši rizika yra reikšminga. Toks ilgas rizikos vertinimo terminas skiriasi nuo įprastai draudikų ORSA procese naudojamo veiklos planavimo laikotarpio (dažniausiai 3–5 metų). Suprantama, kad ilgalaikis vertinimas nebus toks tikslus, kaip trumpesnio termino, vis dėlto draudimo veikla dažniausiai yra planuojama ilgesniam nei veiklos plano laikotarpiui, todėl tvarumo rizikos vidutiniu ir ilgoju laikotarpiu vertinimo išvalgos gali būti labai naudingos planuojant naujus produktus, svarstant dėl naujų rinkų, veiklos modelio tvarumo ir pan. Kaip jau buvo minėta, dėl kylančios klimato kaitos rizikos pobūdžio įmonėms rekomenduojama naudoti ateities prognozavimo technikas (scenarijų analizes ir pan.).

Draudikai dažniausiai vertina, kad jų veiklai kylanti tvarumo rizika yra nemateriali. Tik dvi draudimo įmonės nurodė, kad tvarumo riziką vertina kaip reikšmingą, likusios – kad tvarumo rizika yra nereikšminga.

Tačiau pažymėtina, kad du trečdaliai draudikų, nurodančių, kad tvarumo rizika nėra reikšminga, neturi tinkamo reikšmingumo vertinimo. Tai yra tvarumo rizika nėra vertinama visapusiškai, nėra įtraukiami tiek klimato kaitos fizinės rizikos, prisitaikymo, tiek kiti tvarumo rizikos veiksniai arba nėra aprėptos visos įprastos (draudimo, rinkos, operacinė ir kt.) rizikos rūšys.

3 intarpas

PASTEBĖTAS GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDYS: KLIMATO KAITOS RIZIKOS MATERIALUMO VERTINIMAS

- materialumas vertintas pasitelkus poveikio ir laikotarpio matricą;
- vertintas poveikis trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju (virš 30 metų) laikotarpiu;
- vertinti skirtingi rizikos veiksniai, susiję tiek su fizine (gamtiniai reiškiniai, mirtingumo / sergamumo didėjimas, būtini kainodaros pokyčiai), tiek su prisitaikymo (papildomas reguliavimas, produktų paklausos pokyčiai, technologijų pokyčiai) rizika;
- vertinta klimato kaitos rizikos veiksnių įtaka tradicinėms rizikų kategorijoms (draudimo, rinkos ir pan.).

Nepaisant to, kad didžioji dalis draudikų tvarumo riziką vertina kaip nereikšmingą, šios rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis atliko 88 proc. draudimo įmonių. Visais šiais atvejais testavimas turėjo atskirą klimato kaitos rizikos scenarijų (arba scenarijus), kuris dviem atvejais apėmė ir tam tikrus aplinkos rizikos veiksnius, pavyzdžiui, oro kokybės blogėjimą. Visos testavimą atlikusios įmonės taikė klimato kaitos fizinės rizikos scenarijų, o prisitaikymo scenarijų naudojo tik 4 įmonės. Visų draudikų testavimas apėmė tik veiklos plano laikotarpį, ilgalaikio poveikio testavimo nebuvo nė vienoje ORSA ataskaitoje. Viena draudimo įmonė nurodė, kad ilgalaikis klimato kaitos rizikos poveikis buvo vertinamas nustatant testavimo prielaidas.

Didžioji dalis draudimo įmonių testuoja tik vieną tvarumo (dažniausiai klimato kaitos) scenarijų. Du scenarijus, kaip tai rekomenduojama EIOPA paskelbtoje Nuomonėje, esant reikšmingai klimato kaitos rizikai, vertino tik du draudikai. Dauguma draudikų, vertinusių tik vieną scenarijų, nurodė, kokį iš EIOPA paskelbtoje Nuomonėje nurodytų scenarijų testavo (temperatūros kilimą $<2^{\circ}\text{C}$ arba $>2^{\circ}\text{C}$). Informacija apie tai, kuo remiantis buvo nustatytos tvarumo rizikos testavimo prielaidos, taip pat dažniausiai nėra nurodoma. Tik viena draudimo įmonė aiškiai nurodė prielaidas pagrindžiančią informaciją, nuorodas į tarptautinių organizacijų išvadas ir (arba) metodikas. Pažymėtina, kad šiuo atveju testavimo scenarijai labiausiai atitinka Nuomonėje nurodytus lūkesčius, matyti aiškus ryšys su joje nurodytais scenarijais. Nors tvarumo rizikos vertinimas yra palyginti nauja sritis, ypač finansų sektoriuje, įskaitant draudimą, vis dėlto paskutiniiais metais padaryta didelė pažanga gerinant supratimą ir plėtojant klimato kaitos rizikos poveikio matavimo metodus. Nemažai priežiūros institucijų bei tarptautinių organizacijų kuria savo metodikas šiai rizikai vertinti, dalis jų yra viešai prieinamos². Taigi, įmonės galėtų jomis remtis nustatant klimato kaitos rizikos testavimo metodikas ir prielaidas, ypač prisitaikymo rizikos testavimo srityje.

² *Methodological principles of insurance stress testing - climate change component EIOPA Report January 2022*, <https://www.eiopa.europa.eu/document-library/methodology/methodological-principles-of-insurance-stress-testing-climate-change>;

The 2021 biennial exploratory scenario on the financial risks from climate change, Bank of England, <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/paper/2019/the-2021-biennial-exploratory-scenario-on-the-financial-risks-from-climate-change.pdf>;

Insurance Stress Test 2019, Bank of England, <https://www.bankofengland.co.uk/prudential-regulation/letter/2019/insurance-stress-test-2019>;

5 intarpas

PASTEBĖTAS GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDYS: TESTAVIMAS NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS

- Atlikti du testavimai pagal EIOPA rekomenduojamus du klimato kaitos scenarijus:

1 scenarijus. Klimato kaitos pokytį pavyksta apriboti iki +2°C. Tai leidžia apriboti (bet ne visiškai eliminuoti) fizines klimato kaitos rizikas.

2 scenarijus. Nėra priimama jokių naujų su klimato kaitos prevencija susijusių priemonių, pasaulinis oro užterštumas toliau didėja, auga CO₂ emisijos. Dėl to stiprėja šiltnamio efektas, prasideda neatitaisomi klimato pokyčiai, iki 2080 m. klimato temperatūra pakyla daugiau kaip 3°C.

- Testuojami tiek fizinės, tiek prisitaikymo rizikos veiksniai.
- Yra aiškus ryšys tarp EIOPA scenarijų ir testavimo prielaidų.
- Scenarijų prielaidos yra pagrįstos analitiniais tyrimais ir (arba) priežiūros institucijų atliktų klimato kaitos testavimo metodikomis.

Pateiktų testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai rodo, kad šiuo metu svarstomų pereinamojo laikotarpio ir fizinės rizikos scenarijų poveikis draudimo įmonių finansiniams rezultatams bei mokumui yra ribotas. Daugiausia buvo testuojami šie klimato kaitos fizinės rizikos veiksniai:

- oro, vandens tarša, karščio bangos ir su tuo susijęs sergamumo bei mirtingumo didėjimas;
- ekstremalių įvykių, tokių kaip vėtra, kruša, liūtys, skaičiaus bei jų stiprumo didėjimas ir su tuo susijęs nuostolingumo augimas.

Dažniausiai naudojamos prisitaikymo prie klimato kaitos rizikos testavimo prielaidos buvo šios:

- naujų pardavimų ir (arba) sutarčių nutraukimų didėjimas dėl neigiamų BVP tendencijų, infliacijos arba pasikeitusių klientų lūkesčių;
- daug teršalų išmetančių įmonių akcijų kainų kritimas;
- palūkanų normų skirtumų (angl. *spread*) didėjimas.

Nustačius reikšmingą galimą klimato kaitos rizikos poveikį, draudimo įmonė turėtų nustatyti į ateitį orientuotą (angl. *forward-looking*) rizikos valdymo ir mažinimo priemones. Šios priemonės turėtų būti įtrauktos į rašytines investavimo ir draudimo veiklos strategijas. Didžioji dalis draudikų nesiėmė bei nenumatė jokių papildomų veiksmų, atsižvelgdami į materialumo vertinimo bei testavimo rezultatus, nes tvarumo riziką vertina kaip nereikšmingą. Be to, kaip galimas tvarumo rizikos mažinimo priemonės beveik visi draudikai nurodo

The main results of the 2020 climate pilot exercise, Bank of France,

[https://acpr.banque-france.fr/en/main-results-2020-climate-pilot-exercise;](https://acpr.banque-france.fr/en/main-results-2020-climate-pilot-exercise)

An energy transition risk stress test for the financial system of the Netherlands, De Nederlandsche Bank,

[https://www.dnb.nl/en/publications/publicatieoverzicht/research-publications/occasional-studies/nr-7-2018-an-energy-transition-risk-stress-test-for-the-financial-system-of-the-netherlands/;](https://www.dnb.nl/en/publications/publicatieoverzicht/research-publications/occasional-studies/nr-7-2018-an-energy-transition-risk-stress-test-for-the-financial-system-of-the-netherlands/)

An exploration of climate-related risks for the Dutch financial sector, De Nederlandsche Bank,

[https://www.dnb.nl/media/r40dggfap/waterproof-an-exploration-of-climate-related-risks-for-the-dutch-financial-sector.pdf;](https://www.dnb.nl/media/r40dggfap/waterproof-an-exploration-of-climate-related-risks-for-the-dutch-financial-sector.pdf)

2° Scenario Analysis, California Insurance Commissioner,

[https://interactive.web.insurance.ca.gov/apex_extprd/cdi_apps/r/250/files/static/v54/2018_full_report.pdf;](https://interactive.web.insurance.ca.gov/apex_extprd/cdi_apps/r/250/files/static/v54/2018_full_report.pdf)

Sensitivity analysis of climate-change related transition risk, EIOPA,

[https://www.eiopa.europa.eu/sites/default/files/publications/reports/sensitivity-analysis-climate-change-transition-risks.pdf.](https://www.eiopa.europa.eu/sites/default/files/publications/reports/sensitivity-analysis-climate-change-transition-risks.pdf)

perdraudimą bei galimybę keisti kainodarą. Tačiau su klimato kaita susiję perdraudimo sąlygų galimi pokyčiai bei produktų patrauklumas, atsižvelgiant į pasikeitusią kainodarą ir (arba) draudimo apsaugos apimtį, nebuvo analizuojami. Tik dvi draudimo įmonės numatė į ateitį orientuotus rizikos valdymo veiksmus. Pavyzdžiui, perdraudimo programos ir žalų reguliavimo proceso peržiūra, atsižvelgiant galimai didėsiantį žalų skaičių; rinkos rizikos valdymo proceso peržiūra.

REKOMENDACIJOS DRAUDIKAMS

7. Nustatyti aiškius tvarumo rizikos veiksnių materialumo vertinimo metodus ir kriterijus, pritaikius tiek kokybinius, tiek kiekybinius vertinimo metodus. Riziką vertinti trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu.

8. Įtraukti visus reikšmingus klimato kaitos rizikos veiksnius į testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, naudojant du EIOPA paskelbtoje Nuomonėje nurodytus ilgalaikius scenarijus.

9. ORSA ataskaitoje atskleisti analizuotus tvarumo rizikos veiksnius, materialumo nustatymo metodus bei kriterijus, kokybinių ir kiekybinių vertinimų rezultatus. Jei buvo atliktas testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, atskleisti testavimo scenarijus, atsižvelgiant į EIOPA paskelbtoje Nuomonėje nurodytas rekomendacijas bei testavimo prielaidas.

6. IŠVADOS IR TOLESNI VEIKSMAI

Visos draudimo įmonės padėjo tvirtą pagrindą tvarumo rizikos integravimui į įmonės valdymą, įskaitant rizikos valdymą bei ORSA. Vis dėlto kiekvieno draudiko pasiekta pažanga reikšmingai skiriasi. Didžiausias progresas stebimas bendrų tvarumo tikslų nustatymo, tvarumo rizikos įtraukimo į bendrą rizikos valdymo sistemą bei testavimo srityse. Rizikos apetito nustatymo, rizikos valdymo proceso ir ataskaitų apie riziką kūrimo srityse padaryta pažanga kol kas yra nedidelė. Vienas iš didžiausių iššūkių visiems draudikams yra ilgalaikių klimato kaitos tendencijų ir galimo ilgalaikio poveikio veiklai vertinimas.

Atsižvelgdamas į vis didėjančią su tvarumu susijusios rizikos svarbą tiek draudimo įmonių finansiniams rezultatams, tiek reputacijai, **Lietuvos bankas planuoja įtraukti tvarumo rizikos valdymo vertinimą į reguliarių draudimo įmonių rizikos profilio vertinimo procesą.** Remiantis šio vertinimo rezultatais rengiamas draudimo įmonių priežiūros darbų planas. Taip pat siekdamas skatinti su tvarumu susijusios informacijos prieinamumą vartotojams ir skaidrumą, **Lietuvos bankas atliks savanoriškai bankų ir draudimo įmonių atskleidžiamos su tvarumu susijusios informacijos vertinimą,** kurio rezultatų apžvalgą planuojama paskelbti Lietuvos banko interneto svetainėje.